

REVUE

ПРАЦІ В. К. КУЛЬБАКИ У ФОНДАХ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Більшість сучасних дослідників вважають територію України прабатьківщиною індоєвропейців. Згідно до розповсюджені серед лінгвістів та археологів «курганної гіпотези» це територія Північного Причорномор'я в межиріччі Дніпра та Волги. Предки індоєвропейців – це напівкочове населення степових районів сучасних сходу України та півдня Росії, що жило в цих місцях в V–IV тис. до н.е.

Доказам цієї теорії присвячені наступні праці В.К. Кульбаки, опубліковані у співавторстві з В.Качуром:

Кульбака В. К. Соматичні культури бронзового віку півдня Східної Європи / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь, 1998. – 60 с. – ISBN 966-604-021-2

В першій праці вказаного циклу представлені матеріали Маріупольської археологічної експедиції, яка провадила дослідження у Північному Надазов'ї та прилеглий Сіверськодонеччині в 1984–1992 рр.

Перший розділ присвячено дослідженню елементів поховальної обрядовості катакомбної культури. Другий розділ розглядає соматичний культ, пов'язаний з рослиною Соми-Хаоми. На археологічних, етнографічних та лінгвістичних матеріалах автор висуває гіпотезу, що рослиною, яка використовувалась в релігійних культурах індоіранців, був Мак. В праці простежується зародження соматичного культу Соми/Хаоми в мідно-бронзовому віці України. На підтвердження цієї гіпотези наводяться найдавніші індоарійські письмена з території України.

Праця розрахована на археологів, істориків та етнографів.

Кульбака В. К. Індоєвропейські племена України епохи палеометалу / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь : Рената, 2000. – 80 с. : іл. – Бібліогр.: С. 74–79. – ISBN 966-7329-30-5

В праці на матеріалах археологічних досліджень обґрунтовується зв'язок окремих археологічних культур з деякими гілками індоєвропейської мовної родини. Вперше на археологічному ґрунті проводиться розподіл арійських племен на три групи: індоарійців, давніх іранців та нуристайців.

На основі порівняльного аналізу та методу каліброваного радіовуглецевого датування доводиться, що

саме на теренах України проходило як зародження, так і розповсюдження та удосконалення колісного транспорту в середовищі індоєвропейських скотарів. Тут же проходила доместикація коня, а також було винайдено найдавнішу в світі систему кінської упряжі.

Робота розрахована на фахівців-істориків, археологів, етнографів, а також на тих, хто цікавиться індоєвропейською проблематикою.

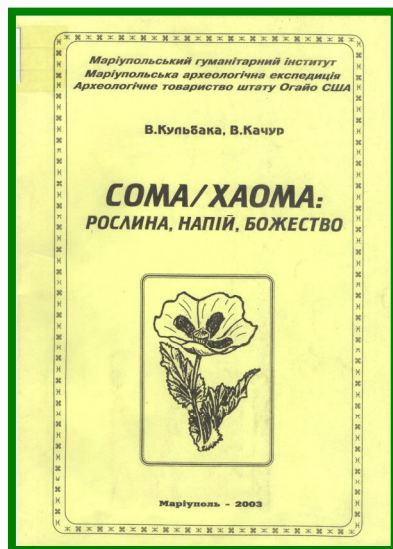

Кульбака В. К. Давні індоєвропейці України у світлі новітніх археологічних досліджень / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь : Інформ Меню, 2002. – 94 с.

В праці на широкому археологічному, етнографічному та лінгвістичному матеріалі аналізуються причини виникнення, застосування і розповсюдження шнурової орнаменталістики кераміки та її трансформація в пружкову орнаменталістику в індоєвропейському середовищі.

Вперше як етномаркуючий еталон індоєвропейців визначається «індоєвропейська тріада» в яку входять: винахід колісного транспорту, доместикація коня та запровадження шнурової орнаменталістики кераміки, місцем виникнення яких є Україна.

Праця розрахована на археологів, етнографів, істориків та дослідників індоєвропейської проблематики.

Кульбака В. К. Сом/Хаома: рослина, напій, божество / В. К. Кульбака, В. Качур. – Маріуполь, 2003. – 64 с.

Остання праця серії присвячена дослідженню соматичного культу, пов'язаного з жертвопринесенням відомого по авестійським та ведійським літературним джерелам соматичного напою з рослини Сом/Хаоми. За ствердженням автора це була рослина, яку всю поважали і обожнювали, на яку і за допомогою якої молились і проводили релігійні церемонії, яка поставала основою міфологічного світогляду. Автор наводить докази, що даною рослиною, був Мак, що саме він використовувався в релігійних культурах індоіранців.

Робота розрахована на фахівців-істориків, археологів, етнографів, лінгвістів, а також на тих, хто цікавиться індоєвропейською проблематикою.

Виходячи з представлених у публікаціях даних робляться висновки, що територію України можна вважати первинним осередком індоєвропейської цивілізації, де вона і пройшла весь свій шлях від зародження, розвитку і розповсюдження по всій майбутній індоєвропейській ойкумені.